

Мишљење о Нацрту Закона о Агенцији за борбу против корупције

I Опште примедбе

Министарство правде објавило је Нацрт закона о Агенцији за борбу против корупције (у даљем тексту: Нацрт закона), поводом којег је у току јавна расправа.

Нацртом закона уређују се правни положај, надлежност, организација и рад Агенције за борбу против корупције, правила о спречавању сукоба интереса при обављању јавних функција, кумулација јавних функција, пријављивање имовине и прихода јавних функционера, поступак у коме се одлучује о постојању повреде овог закона и друга питања која су значајна за спречавање и сузбијање корупције.

Током примене важећег Закона о Агенцији за борбу против корупције уочена је потреба да се већи број одредаба појасни и прецизира и да се на другачији начин уреди више битних питања која се, пре свега, односе на сукоб интереса, кумулацију јавних функција, пријављивање имовине и прихода функционера и овлашћења Агенције. Како је истакнуто у образложењу, први разлог за доношење новог закона јесте увођење јаснијих и строжих правила о одговорности функционера, побољшање ефикасности рада Агенције и јачање њене независности, док је други разлог усклађивање са важећим стратешким документима у области борбе против корупције — Националном стратегијом за борбу против корупције, Акционим планом за њено спровођење, као и са Акционим планом за Поглавље 23 — потпоглавље *Борба против корупције*.

Иако Нацрт закона садржи низ значајних и корисних новина, постоје одређена решења чији су потенцијални ефекти супротни прокламованим циљевима. Ово се, пре свега, односи на решења која се тичу положаја државних службеника запослених у Агенцији, забране кумулације јавних функција и поступања органа јавне власти по препорукама за разрешење.

Поред тога, Нацртом закона неопходно је предвидети дужи рок застарелости за покретање и вођење прекршајног поступка за прекршаје одређене овим законом, као и дужност јавног функционера коме је дата сагласност за истовремено обављање две или више јавних функција да се у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона определи коју ће јавну функцију наставити да обавља и да о томе обавести Агенцију.

Нацртом закона предвиђено је да државни службеници запослени у Агенцији подлежу истим забранама и обавезама којима према овом закону подлежу јавни функционери, изузев ограничењима по престанку јавне функције, као и да им се, уколико повреде овај закон изриче дисциплинска казна која може да се изрекне за теже повреде дужности из радног односа. На овај начин, државни службеници запослени у Агенцији доводе се у неравноправан и значајно неповољнији положај у односу на све остале државне службенике, као и на јавне функционере. Наиме, иако немају никаква додатна права, нити привилегије у односу на остале државне службенике, државним службеницима запосленим у Агенцији намећу се значајне додатне обавезе и забране. Такође, за сваку повреду овог закона изриче им се дисциплинска казна која може да се изрекне за теже повреде дужности из радног односа, док се јавним функционерима за исте те повреде може изрећи мера опомене или мера јавног објављивања препоруке за разрешење, која по Нацрту закона није обавезујућа, а уколико се након повреде овог закона повинују обавезама, може доћи и до обустављања поступка. Имајући то у виду, усвајање предложеног решења би дугорочно гледано имало ефекте који су потпуно супротни појединим прокламованим циљевима Нацрта закона и усвојених стратешких докумената у области борбе

против корупције, пре свега побољшању ефикасности рада и јачању капацитета и независности Агенције. Конкретно, поред негативног утицаја на положај тренутно запослених, усвајање оваквог решења би свакако негативно утицало и на интересовање потенцијалних кандидата за заснивање радног односа у Агенцији у будућности.

Нацртом закона забрана кумулације јавних функција прокламована је као правило. Међутим, у одредбама које се односе на разрешење јавног функционера прописано је да повреду ове забране утврђује Агенција, доношењем мере јавног објављивања препоруке за разрешење. Овакво решење омогућава да органи јавне власти који су изабрали, именовали или поставили функционера на другу јавну функцију без одговарајућих последица игноришу, тј. не поступају по мерама јавног објављивања препоруке за разрешење, што је, такође, у супротности са прокламованим циљевима Нацрта закона. С тим у вези, важно је напоменути да по Нацрту закона орган јавне власти једино има обавезу да саопшти Агенцији како је поступио по препоруци за разрешење, а у случају да је не прихвати нема обавезу да образложи зашто је није прихватио.

Из Нацрта закона изостављено је решење којим се предвиђа дужи рок застарелости за покретање и вођење прекршајног поступка за прекршаје одређене овим законом, иако би усвајање овог решења представљало значајан корак у усаглашавању са међународним стандардима у борби против корупције који произлазе из Конвенције Уједињених нација против корупције. Такође, такво решење било би у складу и са Законом о прекршајима, који предвиђа да се за прекршаје из области спречавања корупције може законом прописати дужи рок застарелости, који не може бити дужи од пет година.

Из Нацрта закона, такође, изостављена је и одредба којом се предвиђа да је јавни функционер коме је одлуком директора дата сагласност за истовремено обављање две или више јавних функција дужан да се у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона определи коју ће јавну функцију наставити да обавља и да о томе обавести Агенцију. На овај начин би се јавним функционерима који су стекли одређена права на основу ранијег закона оставио разуман рок да усагласе свој статус са новим правилима. Неприхватање овог решења би за последицу имало да јавни функционери који ступе на јавну функцију након почетка примене новог Закона буду у неповољнијем положају од оних који су тај статус стекли по још увек важећем закону, за које одредбе о забрани кумулације јавних функција не би важиле.

Иако Нацрт закона садржи одређене значајне новине, поред отклањања поменутих недостатака, постоји потреба за додатним унапређењем и прецизирањем његових одредаба. Наиме, поједине одредбе садрже ризике од корупције који се тичу, пре свега, употребе непрецизних формулација, давања широких дискреционих овлашћења и непостојања рокова. На крају, Нацртом закона није у свим потребним случајевима предвиђена прекршајна одговорност одговорних лица у органима јавне власти.

II Примедбе на поједине одредбе Нацрта закона

У овом делу мишљења налази се приказ примедба на поједине одредбе Нацрта закона.

Одредбе о Агенцији за борбу против корупције

Члан 5.

Овим чланом уређено је питање средстава за рад Агенције. Према ставу 1, средства за рад Агенције обезбеђују се у буџету Републике Србије у посебном буџетском разделу, и *из других извора који не доводе под сумњу независност и интегритет Агенције*. Поред тога, ставом 3. и ставом 4. прописано је да по добијеној сагласности надлежног одбора Народне скупштине, Агенција упућује предлог финансијског плана министарству надлежном за послове буџета, као и да годишња средства која се обезбеђују у буџету *треба да буду довољна да омогуће њен делотворан рад*.

Најпре, важно је указати на то да је формулација *из других извора који не доводе под сумњу независност и интегритет Агенције* недовољно прецизна и подложна различитом тумачењу, као и да Нацртом закона није превиђено ко и на који начин утврђује да ли одређени извори којима се обезбеђују средства за рад Агенције *доводe под сумњу њену независност и интегритет*, или не. У циљу отклањања наведених недостатака, неопходно је прецизирати формулацију *из других извора који не доводе под сумњу независност и интегритет Агенције*, те прописати који субјект и на који начин утврђује да ли други извори финансирања могу утицати на независност и интегритет Агенције.

С друге стране, потребно је прописати шта ће се десити уколико надлежни одбор Народне скупштине не да сагласност на предлог финансијског плана Агенције, те допунити и прецизирати одредбу којом се предвиђа да годишња средства за рад која се обезбеђују у буџету *треба да буду довољна да омогуће њен делотворан рад*. Конкретно, Министарство финансија и Влада би требало да имају обавезу да приликом припреме Закона о буџету образложе свако одступање од онога што је Агенција затражила предлогом финансијског плана, док би обавеза Агенције била да Влади и Народној скупштини достави образложење на који начин ће недостатак средстава *онемогућити њен делотворан рад*.

Члан 7.

Овим чланом одређене су надлежности Агенције. Међутим, поједине надлежности су нејасно или погрешно формулисане, што може довести до неразумевања и погрешног схватања улоге Агенције у одређеним сегментима борбе против корупције. На пример, предвиђено је да Агенција *прати доношење и спровођење планова интегритета*, иако је у члану 110. став 2. Нацрта закона наведено да *доношење и спровођење планова интегритета надзире Агенција*. Поред тога, прописано је да Агенција *уводи и спроводи програме обуке у области борбе против корупције*, иако је у члану 121. став 3. Нацрта закона истакнуто да су *органи јавне власти дужни да спроводе обуку запослених и руководилаца, у складу са програмом обуке и упутством за обуку, за шта је одговоран руководилац органа јавне власти*. Иако су поменуте надлежности биле формулисане на овај начин и у Моделу закона о Агенцији за борбу против корупције, током рада на припреми Нацрта закона измењене су одредбе које уређују питања доношења и спровођења планова интегритета, односно спровођења обука. Имајући у виду наведено, ове одредбе је неопходно изменити и усагласити са одредбама које уређују питања надзора над

доношењем и спровођењем планова интегритета, односно спровођења обука.

Члан 10.

Овај члан тиче се услова за избор члана одбора Агенције. Ставом 1. прописано је да за члана одбора Агенције може да буде изабрано лице које, поред осталог, има *девет година радног искуства у струци*. С друге стране, према члану 20. став 1. Нацрта закона за директора може да буде изабрано лице које има *најмање десет година радног искуства у струци*.

Нацртом закона предвиђено је да чланови одбора бирају и разрешавају директора, одлучују о жалбама на одлуке директора и надзиру његов рад. Имајући то у виду, нема оправданих разлога да услов у погледу потребног радног искуства у струци буде блажи за чланове одбора у односу на директора Агенције, па је препорука да се, уместо девет година, предвиди да је услов за избор члана одбора Агенције најмање десет година радног искуства у струци.

Према ставу 2, за члана одбора не може да буде изабрано лице које је члан политичке странке. Имајући у виду позицију и надлежности одбора, мишљења смо да би наведене услове требало поштрити на тај начин што би се предвидело да члан одбора не сме да буде члан политичке странке, у одређеном временском периоду – на пример, у последње две године.

Члан 11.

Овај члан тиче се састава одбора Агенције. Према предложеном решењу, које се не разликује од важећег, одбор Агенције има девет чланова које бира Народна скупштина на предлог, поред осталих, председника Републике, Владе, Заштитника грађана и Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности, *путем заједничког договора*, те удружења новинара у Републици Србији, *путем заједничког договора*.

Агенција је у Моделу закона предложила да се у циљу јачања њене независности и остваривања у пуној мери њене контролне функције, другачије уреди састав одбора. Конкретно, Агенција је предложила да се уместо Владе и председника Републике, као нови овлашћени предлагач предвиди Републичка комисија за заштиту права у поступцима јавних набавки, као и да се Заштитник грађана и Повереник за информације од јавног значаја и заштиту података о личности одреде као самостални предлагачи. На тај начин би се искључио, односно смањио ризик од политички мотивисаних предлога за избор чланова одбора. Нацртом закона, међутим, није прихваћен овај предлог, тако да у делу који се односи на састав одбора није извршена било каква измена. Додатно, указујемо на то да је неопходно преиспитати решење по којем два или више субјеката *путем заједничког договора* предлажу једног члана одбора, имајући у виду да то у пракси може створити значајне проблеме. Наиме, овакво решење оставља простор да се услед немогућности договора Заштитника грађана и Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности, односно удружења новинара, одбор Агенције не конституише у потпуности, односно да нема прописаних девет чланова.

Члан 15.

Овим чланом уређен је престанак функције члана одбора Агенције. Према ставу 2, функција члана одбора, поред осталог, престаје *ако је због болести, према налазу надлежне здравствене установе постао трајно неспособан за вршење функције*. С обзиром на то да и привремена неспособност за вршење функције члана одбора у дужем трајању онемогућава адекватно функционисање овог тела, мишљења смо да би ову одредбу требало изменити тако што ће се као

разлог за престанак функције предвидети привремена неспособност за вршење функције у трајању дужем од шест месеци због болести, на основу налаза надлежне здравствене установе. Овакво решење предвиђено је, на пример, Законом о Народној банци Србије за њене функционере.

Члан 16.

Овај члан тиче се разлога за разрешење члана одбора. Поред осталог, прописано је да се члан одбора разрешава уколико *несавесно обавља своју функцију, односно ако својим поступањем или понашањем наруши независност и непристрасност Агенције*. Напомињемо да су поменуте формулације уопштене и да остављају простор за различита тумачења приликом примене. Имајући то у виду, у циљу прописивања што јаснијих разлога за разрешење, неопходно је прецизирати ове формулације.

Члан 17.

Овим чланом уређен је поступак одлучивања о разрешењу члана одбора. Према ставу 4, одбор *може* да удаљи с функције свог члана против кога је покренут поступак, до окончања поступка, али не дуже од шест месеци од покретања поступка. Предложеним решењем је недовољно прецизно одређено у којим ситуацијама ће одбор, без изузетка, удаљити с функције свог члана против кога је покренут поступак. Имајући то у виду, потребно је уместо коришћења речи *може*, у циљу спречавања могућности различитог тумачења и ограничавања дискреционих овлашћења, јасно предвидети када ће одбор удаљити с функције свог члана против кога је покренут поступак.

Ставом 5. предвиђено је да уколико одлучи да постоје разлози да се предложи разрешење члана одбора, одбор *без одлагања* то предлаже Народној скупштини. С обзиром на то да је формулација *без одлагања* недовољно прецизна и подложна различитим тумачењима, препорука је да се пропише рок (на пример, три дана) у којем одбор предлаже разрешење Народној скупштини.

Члан 20.

Овим чланом, поред осталог, прописано је да за директора не може да буде изабрано лице које је члан политичке странке. Слично као и код услова за избор члана одбора, имајући у виду позицију и надлежности, мишљења смо да би овај услов требало поштриити на тај начин што би се предвидело да директор Агенције не сме да буде члан политичке странке у одређеном временском периоду – на пример, у последње две године.

Члан 22.

Овим чланом уређен је поступак за избор директора, који расписује и води трочлана комисија одбора. Према ставу 2, комисија у изборном поступку, применом мерила за избор одређених општим актом одбора, оцењује стручну оспособљеност, знања и вештине сваког кандидата и утврђује резултат изборног поступка. Поред тога, ставом 4. предвиђено је да, пре него што почне изборни поступак, *комисија омогућава кандидатима међу којима треба да се води изборни поступак да се упознају са овим законом, законом којим се уређује финансирање политичких активности и другим актима који се односе на права и дужности директора*.

Најпре, указујемо на то да је Нацртом закона неопходно прописати критеријуме, или макар елементе критеријума, за избор директора, како би се сузила дискрециона овлашћења одбора по

овом питању. Додатно, мишљења смо да је нејасна одредба којом се прописује да комисија омогућава кандидатима међу којима треба да се води изборни поступак да се упознају са овим законом, законом којим се уређује финансирање политичких активности и другим актима који се односе на права и дужности директора. Наиме, поменути закони, као и сви други општи акти којима се уређују права и дужности директора Агенције, јавни су и доступни свима, па је нејасно на који начин би комисија требало да *омогући кандидатима* да се упознају са овим прописима. Имајући то у виду, препорука је да се ова одредба брише.

Члан 23.

Овај члан односи се на достављање листе кандидата за избор одбору. Ставом 1. прописано је да по окончању поступка, комисија сачињава листу кандидата за избор и доставља је одбору, док је у ставу 3. наведено да се, ако ниједан кандидат по мерилима за избор није постигао задовољавајући резултат, јавни конкурс понавља, а кандидати се обавештавају да јавни конкурс није успео. Међутим, овим одредбама нису прописани рокови за сачињавање и достављање листе кандидата одбору, понављање јавног конкурса и обавештавање кандидата о томе да јавни конкурс није успео. С обзиром на то да су ова питања значајна за ефикасно спровођење и окончање јавног конкурса за избор директора, препорука је да се наведене одредбе допуне на тај начин што ће бити прописани рокови за сачињавање и достављање листе кандидата одбору, за понављање јавног конкурса, као и за обавештавање кандидата о томе да јавни конкурс није успео.

Члан 24.

Овим чланом предвиђено је да одбор бира директора са листе кандидата за избор, као и да одлука о избору директора садржи подробне податке о кандидату и разлозима због којих је изабран. Међутим, овим чланом нису прописани никакви критеријуми за доношење одлуке о избору директора, што представља ризик од корупције. Наиме, на овај начин, дата су широка дискрециона овлашћења одбору, коме се омогућава да, без обзира на резултате, одлучи да изабере било ког од кандидата са листе. Имајући то у виду, препорука је да се ове одредбе измене тако што ће се ограничити дискрециона овлашћења одбора и прописати критеријуми за доношење одлуке о избору кандидата са листе за избор. Додатно, указујемо на то да овим одредбама није прописан рок у којем одбор доноси одлуку о избору директора, након достављања листе кандидата, што може довести до безразложног одуговлачења поступка, па је препорука да се Нацртом закона пропише тај рок.

Члан 26.

Овим чланом уређен је престанак функције директора. Према ставу 1, функција директора престаје, поред осталог, *ако због болести, на основу налаза надлежне здравствене установе, постане трајно неспособан за вршење дужности*. Слично као код престанка функције чланова одбора Агенције, сматрамо да је ову одредбу потребно изменити тако што ће се као разлог за престанак функције одредити привремена неспособност директора Агенције за вршење функције у трајању дужем од шест месеци због болести, на основу налаза надлежне здравствене установе.

Члан 27.

Овај члан тиче се разрешења директора Агенције. Према ставу 1, директор се разрешава, поред осталог, *ако нестручно и несавесно обавља своју функцију, као и ако својим поступањем или понашањем наруши независност и непристрасност Агенције*. Слично као код разрешења члана одбора, напомињемо да су поменуте формулације уопштене и да остављају простор за различита

тумачења приликом примене. Имајући то у виду, у циљу прописивања што јаснијих разлога за разрешење, неопходно је прецизирати ове формулације.

Ставом 4. прописано је да одбор *може* да удаљи с функције директора против кога је покренут поступак, до окончања поступка, али не дуже од шест месеци од покретања поступка. Предложеним решењем је недовољно прецизно одређено у којим ситуацијама ће одбор, без изузетка, удаљити с функције директора против кога је покренут поступак. У циљу отклањања овог недостатка и сужавања дискреционих овлашћења одбора, потребно је уместо коришћења речи *може* јасно предвидети када ће одбор удаљити с функције директора против кога је покренут поступак у којем се одлучује о постојању разлога за његово разрешење.

Члан 28.

Овај члан односи се на заменика директора. У ставу 2. наведено је да се заменик директора бира после јавног конкурса који расписује директор у року од 15 дана од када је ступио на функцију, а води комисија од три члана одбора које именује одбор. Поред тога, према ставу 3, заменика директора бира директор на пет година, са листе кандидата за избор коју сачињава одбор.

Овим чланом нису предвиђени никакви критеријуми, нити елементи критеријума, за доношење одлуке о избору заменика директора. На тај начин, одбору и директору дата су широка дискрециона овлашћења у погледу избора заменика директора. У циљу отклањања овог недостатка, Нацртом закона потребно је прописати критеријуме, или елементе критеријума, за утврђивање листе кандидата за избор и доношење одлуке о избору заменика директора. Додатно, с обзиром на то да није прописан рок за поступање директора у погледу избора заменика директора са листе кандидата, препорука је да се ове одредбе допуне и одреди рок у којем ће директор одлучити о избору заменика директора са листе кандидата.

Имајући у виду да се према ставу 6. на услове за избор заменика директора и поступак у коме се он бира, разлоге за престанак функције, посебно разрешење, као и поступак у коме се одлучује о постојању разлога за његово разрешење, сходно примењују одредбе овог закона о директору, још једном указујемо да је поменуте одредбе које се односе на директора неопходно допунити и прецизирати.

Чланови 31. и 32.

Чланом 31. уређен је положај запослених у Агенцији. Конкретно, ставом 2. прописано је да државни службеници у служби Агенције подлежу истим забранама и обавезама којима према овом закону подлежу јавни функционери, изузев ограничењима по престанку јавне функције. Додатно, према ставу 3, државном службенику у служби Агенције који повреди овај закон изриче се дисциплинска казна која, према *закону којим се уређују државни службеници*, може да се изрекне за теже повреде дужности из радног односа. С друге стране, чланом 32. предвиђено је да се на примања државних службеника у служби Агенције примењују прописи којима се уређују плате, накнаде и друга примања државних службеника.

Предложеним решењем државни службеници запослени у Агенцији доводе се у неравноправан и значајно неповољнији положај у односу на све остале државне службенике, као и на јавне функционере. Наиме, иако немају никаква додатна права, нити привилегије у односу на остале државне службенике, државним службеницима запосленим у Агенцији намећу се значајне додатне обавезе и забране. Такође, за сваку повреду овог закона изриче им се дисциплинска казна која може да се изрекне за теже повреде дужности из радног односа (престанак радног

односа, новчана казна, забрана напредовања од четири године, одређивање нижег платног разреда, или премештај у ниже звање), док се јавним функционерима за исте те повреде може изрећи мера опомене или мера јавног објављивања препоруке за разрешење, која по Нацрту закона није обавезујућа, а уколико се након повреде овог закона повинују обавезама, може доћи и до обустављања поступка. Додатно, чак и уколико би јавни функционер након мере јавног објављивања препоруке за разрешење био разрешен, он би изгубио јавну функцију, али, по правилу, не и посао, као извор егзистенције, док би запослени у Агенцији остао без посла, као извора егзистенције. Имајући то у виду, усвајање предложеног решења ће дугорочно гледано имати ефекте који су потпуно супротни појединим прокламованим циљевима Нацрта закона и усвојених стратешких докумената у области борбе против корупције, пре свега побољшању ефикасности рада и јачању капацитета и независности Агенције. Конкретно, поред негативног утицаја на положај тренутно запослених, усвајање оваквог решења ће свакако негативно утицати и на интересовање потенцијалних кандидата за заснивање радног односа у Агенцији у будућности. Дакле, јасно је да се не може пронаћи ниједан ваљан и оправдан разлог за изједначавање државних службеника запослених у Агенцији и јавних функционера у погледу обавеза и забрана, тј. за наметање посебних обавеза и забрана државним службеницима запосленим у Агенцији у односу на остале државне службенике, без увођења неких додатних права.

Важно је истаћи да је у извештају Европске комисије за Србију (*Screening Report*) дата препорука да Агенцији треба обезбедити адекватан образовни профил запослених, као и одговарајуће материјалне, финансијске и људске ресурсе, како би делотворно вршила своју улогу. Полазећи од ове препоруке, Акционим планом за Поглавље 23, у мери 2.2.1, која се односи на измену Закона о Агенцији за борбу против корупције, предвиђено је да ће измене обухватити и питања права и обавеза запослених у Агенцији, тј. да ће ова питања бити уређена на посебан начин у односу на друге државне службенике. Поред тога, стандарди Европских партнера против корупције (*European Partners against Corruption*), на које је Европска комисија упутила, обезбеђивање материјалних, финансијских и људских ресурса везују за независност анти-корупцијских тела. Имајући у виду све наведено, евентуално увођење посебних обавеза и забрана за државне службенике у Агенцији морало би бити праћено увођењем одређених додатних права, која би се огледала у увећању њихове основне плате у одређеном износу (на пример, 30%) у односу на основну плату државних службеника чија су радна места разврстана у исто звање (институционални додатак). У супротном, одредбе које се односе на посебне обавезе и забране за државне службенике запослене у Агенцији неопходно је брисати. На крају, указујемо и на то да је очигледном техничком грешком у члану 31. став 3. употребљена формулација *закону којим се уређују државни службеници* уместо *закону којим се уређују права и дужности државних службеника*.

Члан 33.

Овим чланом уређена је сарадња са органима јавне власти и другим правним лицима, као и међународна сарадња. С друге стране, члан 120. Нацрта закона за свој предмет има сарадњу у спречавању корупције између Агенције и научних институција и организација цивилног друштва. Имајући у виду да се оба члана тичу сарадње између Агенције и других националних и међународних субјеката, мишљења смо да би члан 120. Нацрта закона требало припојити овом члану. На тај начин би у једном члану биле груписане одредбе које се односе на сарадњу Агенције и других субјеката у вршењу њених надлежности и спречавању корупције на унутрашњем и међународном нивоу.

Члан 35.

Овај члан односи се на непосредан увид у документа и евиденције. С обзиром на то да сви органи јавне власти имају обавезу да Агенцији, ради вршења њене надлежности, омогуће непосредан и несметан приступ документацији и службеној евиденцији и дају јој на коришћење податке којима располажу, сматрамо да нема разлога за навођењем појединих органа јавне власти - *Управа за трезор, Агенција за привредне регистре и сл.* Имајући у виду наведено, препорука је да се у овој одредби бришу заграде и речи *Управа за трезор, Агенција за привредне регистре и сл.*

Члан 37.

Овим чланом уређено је питање подношења извештаја Народној скупштини. Према ставу 2, Агенција може на захтев Народне скупштине или на сопствену иницијативу, да поднесе Народној скупштини извештаје о стању корупције и о ризицима од корупције у органима јавне власти. С обзиром на то да ће извештаји о ризицима од корупције у органима јавне власти представљати резултат анализе ризика од корупције у раду органа јавне власти, која је предвиђена чланом 119. Нацрта закона, мишљења смо да је то овде потребно прецизирати и навести да се ти извештаји достављају Народној скупштини, органима јавне власти на које се односе и органима јавне власти који надзиру њихов рад.

Одредбе о сукобу интереса

Члан 40.

Овај члан тиче се обавештавања Агенције. Према ставу 1, јавни функционер који уочи постојање сукоба интереса или могућност да до њега дође, *одмах* о томе писмено обавештава Агенцију. При томе, како је наведено, *сместа* престаје да ради у ствари у којој постоји могући сукоб интереса, *осим ако би одлагање изазвало опасност по јавни интерес*. Имајући у виду да су формулације *одмах* и *сместа* недовољно прецизне и подложне различитим тумачењима, сматрамо да је овде неопходно предвидети да је функционер дужан да истог дана када уочи постојање сукоба интереса, или могућност да до њега дође, а најкасније пре почетка одлучивања, односно предузимања било које радње у поступку која претходи одлучивању, о томе обавести Агенцију. Додатно, указујемо на то да је у овој одредби веома непрецизно дефинисан изузетак од правила да јавни функционер престаје да поступа у ствари када постоји могући сукоб интереса, с обзиром на то да је формулација *осим ако би одлагање изазвало опасност по јавни интерес*, уопштена и подложна различитим тумачењима. У циљу отклањања овог недостатка, неопходно је јасније одредити, или брисати овај изузетак.

Члан 41.

Овим чланом уређен је поступак одлучивања о постојању сукоба интереса. Ставом 1. прописано је да Агенција покреће *по службеној дужности* поступак у коме одлучује о постојању сукоба интереса, *у року од пет година од поступања или непоступања јавног функционера које је изазвало сумњу у сукоб интереса*.

С обзиром на то да, у складу с чланом 82. Нацрта закона, Агенција може да покрене поступак у коме се одлучује о постојању повреде овог закона по службеној дужности, или по пријави физичког или правног лица, препорука је да се ова одредба допуни тако што ће се предвидети да се поступак одлучивања о постојању сукоба интереса може покренути и по пријави физичког или правног лица. Поред тога, ради прецизнијег одређивања почетка рока од пет година за

покретање поступка, мишљења смо да би тај рок требало везати за тренутак када се приватни интерес који утиче или може да утиче на обављање јавне функције јавног функционера евидентно појавио, а јавни функционер о томе, супротно члану 40. Нацрта закона, није обавестио Агенцију.

Према ставу 2, Агенција *може* да по службеној дужности покрене поступак и када јавни функционер није тражио мишљење о томе да ли постоји сукоб интереса, или није поступио по мишљењу Агенције да сукоб интереса постоји. Предложеним решењем је недовољно прецизно одређено да ли ће Агенција у поменутиим ситуацијама, без изузетка, по службеној дужности покренути поступак. Имајући то у виду, потребно је уместо коришћења речи *може*, у циљу спречавања могућности различитог тумачења и сужавања дискреционих овлашћења, јасно предвидети када ће Агенција по службеној дужности покренути поступак одлучивања о постојању сукоба интереса у односу на случајеве уколико јавни функционер није тражио мишљење о томе да ли постоји сукоб интереса, или није поступио по мишљењу Агенције да сукоб интереса постоји.

Члан 42.

Овим чланом предвиђени су изузеци од примене овог закона. Ставом 2. прописано је да, изузетно, Агенција *може* у једностраначким управним стварима тражити понављање поступка ако утврди да је јавни функционер био у сукобу интереса када је донео управни акт или учествовао у томе. Имајући у виду да се коришћењем речи *може* оставља простор за различито тумачење у пракси, препорука је да се ова одредба измени тако што ће се навести да Агенција без изузетка у једностраначким управним стварима тражи понављање поступка, ако утврди да је јавни функционер био у сукобу интереса приликом доношења управног акта или учествовања у његовом доношењу.

Члан 43.

Овај члан садржи посебне одредбе о обавештењу које даје директор или члан одбора о насталом или могућем сукобу интереса. Прецизније, прописано је да ако директор или члан одбора уочи постојање сукоба интереса или могућност да до њега дође, о томе *одмах* писмено обавештава одбор, који даје мишљење о томе да ли постоји сукоб интереса. С обзиром на то да је формулација *одмах* подложна различитом тумачењу, сматрамо да је неопходно предвидети да је директор, односно члан одбора дужан да истог дана, или у прописаном кратком року обавести Агенцију о томе да је уочио постојање сукоба интереса, или могућност да до њега дође.

Одредбе о неспојивости

Члан 47.

Овај члан тиче се чланства у органима удружења. Према предложеном решењу, јавни функционер не сме бити члан органа удружења ако између јавне функције и чланства у органу удружења постоји однос зависности или други однос који угрожава или би могао да угрози његову непристрасност или углед јавне функције или ако је законом или другим прописом забрањено да јавни функционер буде члан органа одређеног удружења. Имајући у виду досадашњу праксу Агенције, препорука је да се у овој одредби експлицитно наведе да поред тога што не сме бити члан органа удружења, јавни функционер не сме бити ни заступник удружења.

Члан 49.

Овим чланом уређен је пренос управљачких права. Према ставу 2, јавни функционер је дужан да привредном друштву и Агенцији достави податке о лицу на које је пренео управљачка права *и доказе о томе*, у року од пет дана од дана преноса. Имајући у виду да није довољно јасно које доказе је јавни функционер дужан да достави, препорука је да се ова одредба допуни тако што ће се навести да је јавни функционер дужан да пренос управљачких права региструје у складу са законом којим се уређује поступак регистрације привредних друштава.

Члан 52.

Овај члан односи се на обавештавање Агенције о учешћу у поступку јавне набавке, приватизације, или другом поступку чији је исход закључивање уговора са органом јавне власти. Конкретно, ставом 1. прописано је да је правно лице у коме јавни функционер или члан породице, за време јавне функције и две године од њеног престанка, има удео или акције преко 20% и које учествује у поступку јавне набавке или приватизације или другом поступку чији је исход закључивање уговора са органом јавне власти, другим корисником буџета или другим правним лицем у коме је више од 20% капитала у својини Републике Србије, аутономне покрајине, јединице локалне самоуправе или градске општине, *дужно да Агенцији достави у року од 15 дана од дана окончања поступка*, обавештење које садржи одређене податке.

С обзиром на то да су за адекватну контролу значајни и подаци о предузимању прве радње у неком од поменутих поступака, у овој одредби је потребно предвидети и обавезу правног лица да у року од 15 дана достави и обавештење о предузимању те радње.

Члан 53.

Овим чланом уређено је обавештавање Агенције о недозвољеном утицају на јавног функционера. Према ставу 1, јавни функционер је дужан да о недозвољеном утицају коме је изложен *одмах* обавести Агенцију. Додатно, ставом 3. је прописано да *одмах* по пријему обавештења, Агенција подноси надлежном органу кривичну пријаву, захтев за покретање прекршајног поступка, или иницијативу за покретање дисциплинског поступка. С обзиром на то да је формулација *одмах* недовољно прецизна, мишљења смо да је ове одредбе потребно изменити тако што ће се навести да је функционер дужан да истог дана, а најкасније у року од три дана, обавести Агенцију о недозвољеном утицају, док је Агенција дужна да у одређеном року, уколико у одговарајућем поступку утврди да се ради о недозвољеном утицају, поднесе надлежном органу кривичну пријаву, захтев за покретање прекршајног поступка, или иницијативу за покретање дисциплинског поступка.

Члан 55.

Овим чланом предвиђена су ограничења по престанку јавне функције. Поред осталог, у ставу 1. тачка 1. наведено је да лице коме је престала јавна функција не сме да у року од две године ступи у однос са органом јавне власти у коме је био јавни функционер, као представник *пословног субјекта* који са органом јавне власти има, или тек успоставља пословне контакте. Међутим, појам *пословни субјект* није дефинисан Нацртом закона, нити другим прописима. Имајући то у виду, препорука је да се речи *пословног субјекта* замене речима *правног лица, предузетника, или међународне организације*, или да се дефинише појам пословног субјекта тако што ће обухватити правно лице, предузетника и међународну организацију.

Одредбе о кумулацији јавних функција

Члан 57.

Овај члан тиче се разрешења јавног функционера. Иако је у члану 56. Нацрта закона прокламована забрана кумулације јавних функција као правило, ставом 1. овог члана прописано је да повреду ове забране утврђује Агенција, *доношењем мере јавног објављивања препоруке за разрешење*. Овакво решење омогућава да органи јавне власти који су изабрали, именовали или поставили функционера на другу јавну функцију без одговарајућих последица игноришу, тј. не поступе по мери јавног објављивања препоруке за разрешење. На тај начин, доводи се у питање прокламована забрана кумулације јавних функција. Имајући у виду наведено, неопходно је изменити ове одредбе и прописати да се јавни функционер који је изабран, постављен или именован на другу јавну функцију супротно одредбама овог закона разрешава са касније јавне функције. Додатно, потребно је предвидети да одлуку о разрешењу доноси орган јавне власти који је јавног функционера изабрао, поставио или именован на ту јавну функцију, у року који одреди Агенција, а који не може бити краћи од осам дана од дана пријема одлуке Агенције којом се утврђује да је јавни функционер изабран, постављен или именован на другу јавну функцију супротно одредбама овог закона.

Одредбе о поклонима

Члан 62.

Овај члан односи се на вредност поклона. Ставом 3. прописано је да *по потреби, вредност поклона одређује Агенција*. С обзиром на то да је формулација *по потреби* недовољно прецизна и подложна различитим тумачењима у пракси, препорука је да се ова одредба измени и да се јасније одреди у којим ситуацијама Агенција одређује вредност поклона.

Члан 67.

Овим чланом уређено је питање провере евиденције поклона. Према ставу 2, Агенција процењује да ли је јавни функционер или члан породице примио, или примио и задржао поклон на који према овом закону нема право, или задржао поклон на који према овом закону има право, али који је утицао или могао утицати на непристрасност јавног функционера и ако јесте – покреће поступак у коме се одлучује о постојању повреде овог закона.

У овој одредби потребно је јасно раздвојити ситуацију када је јавни функционер примио или задржао поклон на који нема право, од ситуације када је примио или задржао поклон на који има право, али који је утицао или могао утицати на његову непристрасност. Наиме, у првом случају Агенција би водила поступак због повреде овог закона и била дужна да о томе обавести надлежно тужилаштво уколико постоји сумња да је учињено кривично дело, док би у другом случају сама водила поступак у коме се одлучује о постојању повреде овог закона. Имајући у виду све наведено, препорука је да се ова одредба замени следећим:

„Агенција процењује да ли је јавни функционер или члан породице примио, или примио и задржао поклон на који према овом закону нема право, или је задржао поклон на који према овом закону има право, али који је утицао или могао утицати на непристрасност јавног функционера.

Уколико је јавни функционер или члан породице примио, или примио и задржао поклон на који према овом закону нема право, Агенција о томе најкасније у року од три дана обавештава

надлежне органе.

Уколико је јавни функционер или члан породице задржао поклон на који према овом закону има право, али постоји сумња да је тај поклон утицао или могао утицати на непристрасност јавног функционера, Агенција покрене поступак у коме се одлучује о постојању повреде овог закона.”

Одредбе о пријављивању имовине и прихода

Члан 69.

Овај члан тиче се Регистра јавних функционера. Ставом 2. прописано је да, изузетно, обавештење о избору непосредно од грађана, Агенцији подноси орган у који је јавни функционер изабран. Међутим, у овом случају није одређен рок у којем је то неопходно учинити, за разлику од ситуације када орган јавне власти који је изабрао, поставио или именовао јавног функционера обавештава Агенцију о томе, као и о престанку јавне функције. У циљу отклањања овог недостатка, препорука је да се ова одредба допуни тако што ће се прописати рок од 15 дана у којем орган у који је јавни функционер изабран непосредно од грађана има обавезу да достави обавештење о избору, односно о престанку јавне функције.

Члан 75.

Овај члан односи се на Регистар имовине и прихода јавних функционера. Према ставу 3, јавни функционери, запослени и радно ангажовани у Агенцији, и други који због природе посла имају приступ подацима из Регистра имовине и прихода јавних функционера који нису доступни јавности, не смеју да *саопштавају* трећим лицима податке, нити да омогуће приступ тим подацима. С обзиром на то да формулација *саопштавају* подразумева усмено преношење података, мишљења смо да је у овој одредби неопходно предвидети и забрану достављања тих података. Дакле, препорука је да се после речи *саопштавају* додају речи *и достављају*. На овај начин било би јасно прописано да лица која имају приступ подацима из Регистра имовине и прихода јавних функционера који нису доступни јавности, не смеју те податке саопштавати, достављати, нити на било који начин омогућити приступ тим подацима.

Члан 77.

Овај члан тиче се коришћења података из извештаја о имовини и приходима јавних функционера и чланова њихових породица. Ставом 2. предвиђено је да податке који нису доступни јавности Агенција *саопштава* суду, јавном тужилаштву, министарству надлежном за унутрашње послове, Управи за спречавање прања новца и Пореској управи, у складу са законом. Имајући у виду да реч *саопштава* означава усмено преношење података, а да би податке који нису доступни јавности требало доставити поменутиим државним органима у писаној форми, препорука је да се ова реч замени речју *доставља*.

Члан 78.

Овим чланом уређена је провера извештаја о имовини и приходима јавних функционера и чланова њихових породица. Према ставу 1, Агенција проверава благовременост подношења извештаја и тачност и потпуност података у њему, према годишњем плану провере који доноси директор, уз сагласност одбора. Нацртом закона, међутим, нису предвиђени критеријуми, нити елементи критеријума за утврђивање годишњег плана провере, те су на тај начин по овом питању Агенцији дата широка дискрециона овлашћења. У циљу ограничења дискреционих овлашћења, препорука је да се ова одредба допуни тако што ће се прописати да се годишњи план доноси на основу анализе коју претходно врши Агенција, водећи рачуна о категорији јавних

функционера, висини њихових примања, висини финансијских средстава из буџета којима располажу органи јавни власти у којима јавни функционери обављају јавну функцију, и слично.

Одредбе о поступку у коме се одлучује о постојању повреде овог закона

Члан 82.

Овим чланом уређено је питање покретања поступка. Ставом 3. предвиђено је да Агенција *може да покрене поступак* и на основу анонимне пријаве, ако тврдње из пријаве и приложени докази сами, или у садејству са другим подацима којима Агенција располаже, изазивају сумњу да постоји повреда овог закона. Предложеним решењем недовољно је прецизно одређено да ли ће Агенција у свим случајевима, без изузетка, покретати поступке по анонимним пријавама, уколико тврдње из пријаве и приложени докази сами, или у садејству са другим подацима којима Агенција располаже, изазивају сумњу да постоји повреда овог закона. Иако је реч *може* у овој одредби употребљена у контексту увођења нове надлежности Агенције, она је подложна различитом тумачењу, па је у циљу отклањања овог недостатка и ограничења дискреционих овлашћења, потребно јасно предвидети да ће Агенција без изузетка покретати поступке по анонимним пријавама, уколико тврдње из пријаве и приложени докази сами, или у садејству са другим подацима којима Агенција располаже, изазивају сумњу да постоји повреда овог закона.

Члан 83.

Овај члан тиче се одлучивања о покретању поступка. Према ставу 1, *после пријема пријаве Агенција одлучује о постојању разлога за покретање поступка*. Међутим, овом одредбом није прописан рок за поступање Агенције, тј. није прецизније одређено када ће Агенција одлучити о постојању разлога за покретање поступка. Имајући у виду наведено, препорука је да се ова одредба допуни тако што ће се прописати да Агенција одлучује о постојању разлога за покретање поступка након прибављања свих потребних докумената и информација значајних за одлучивање.

Члан 88.

Овај члан односи се на одлуке и правна средства. Ставом 1. прописано је да по окончаном поступку, директор доноси одлуку којом се утврђује повреда овог закона и изриче мера или обуставља поступак. Међутим, Нацртом закона није прописан рок у којем, по окончаном поступку, директор Агенције доноси поменуту одлуку. У циљу отклањања овог недостатка, препорука је да се ова одредба допуни тако што ће се прописати рок у којем директор Агенције доноси одлуку којом се утврђује повреда овог закона и изриче мера, или обуставља поступак.

Нацртом закона није предвиђено да Агенција има обавезу да о исходу поступка покренутог на основу пријаве обавести подносиоца пријаве. Како би се отклонио овај недостатак, препорука је да се у овом члану дода одредба којом ће бити предвиђено да је Агенција дужна да о исходу поступка покренутог на основу пријаве обавести подносиоца те пријаве.

Члан 91.

Овим чланом прописани су услови за изрицање мера. Прецизније, предвиђено је да се мера опомене изриче ако је јавни функционер *лакше повредио овај закон*; да се мера јавног објављивања препоруке за разрешење са јавне функције и мера јавног објављивања одлуке о повреди овог закона изричу, поред осталог, због *теже повреде овог закона*, као и да се, уколико је јавни функционер кумулирао јавне функције, па је на једној од њих *теже повредио овај закон*,

мера јавног објављивања препоруке за разрешење с јавне функције односи на све кумулиране јавне функције.

Нацртом закона није одређено шта се сматра *лакшом*, а шта *тежом повредом овог закона*, нити су прописани било какви критеријуми, или елементи критеријума, за утврђивање о каквој се повреди ради. С обзиром на то да су на овај начин Агенцији дата широка дискрециона овлашћења приликом одлучивања о изрицању мера, препорука је да се Нацртом закона одреде макар елементи критеријума за утврђивање о каквој се повреди закона ради. То се може учинити на тај начин што ће се као критеријум за одређивање тежине повреде у сваком конкретном случају узети тежина њених последица. Уједно, на тај начин ће се отклонити нејасноће у важећем законском решењу које се односе на градацију мера и њихове реперкусије.

Члан 92.

Овим чланом уређено је поступање после коначности препоруке за разрешење са јавне функције. Према ставу 1, после коначности мере јавног објављивања препоруке за разрешење са јавне функције, Агенција доставља одлуку органу јавне власти надлежном за разрешење. Имајући у виду да Нацртом закона није прописан рок у којем је Агенција дужна да ову одлуку достави органу јавне власти надлежном за разрешење, препорука је да се овом одредбом одреди тај рок.

Ставом 2. предвиђено је да је орган јавне власти дужан да *саопшти* Агенцији *како је поступио по препоруци*, у року од 60 дана од њеног пријема. С обзиром на то да се оваквим решењем оставља велики простор да органи јавне власти не поштују препоруке за разрешење са јавне функције, мишљења смо да је ову одредбу неопходно изменити. Конкретно, сматрамо да је неопходно предвидети да је орган јавне власти дужан да у року од 60 дана писмено обавести Агенцију да ли је извршио препоруку за разрешење са јавне функције, или не. Уколико орган јавне власти није поступио по препоруци, обавештење које доставља мора да буде образложено, а Агенција о сваком таквом случају обавештава јавност. Оваквим решењем, које би представљало значајну новину у односу на важећи закон, допринело би се отклањању проблема који се јавља у пракси - да поједини органи јавне власти игноришу и не поступају по мерама препоруке за разрешење са јавне функције, иако се те мере изричу за *најтеже повреде* закона.

Члан 94.

Овај члан тиче се посебне одлуке директора. У ставу 3. наведено је да ако лице коме је мера изречена у року који је одређен у посебној одлуци директора не врати имовинску корист, Агенција о томе *одмах* обавештава надлежно правобранилаштво ради наплате потраживања. С обзиром на то да је формулација *одмах* недовољно прецизна, препорука је да се ова одредба измени тако што ће се предвидети да Агенција најкасније у року од три дана обавештава надлежно правобранилаштво да лице коме је мера изречена у року који је одређен у посебној одлуци директора није вратило имовинску корист.

Одредбе о поступању по представкама

Члан 101.

Овај члан односи се на предлог за надзор. Према ставу 1, Агенција *може* да при поступању по представци поднесе образложени предлог за надзор органу који надзире рад органа јавне власти против кога је представка поднета. Предложеним решењем је недовољно прецизно одређено у

којим ситуацијама ће Агенција, без изузетка, поднети образложени предлог за надзор органу који надзире рад органа јавне власти против кога је представка поднета. У циљу отклањања овог недостатка и спречавања могућности различитог тумачења, потребно је, уместо коришћења речи *може*, јасније предвидети када ће Агенција поднети образложени предлог за надзор органу који надзире рад органа јавне власти против кога је представка поднета – на пример, уколико прикупљени докази и утврђене чињенице указују на сумњу у постојање неправилности у раду органа јавне власти.

Члан 102.

Овим чланом уређено је питање исхода поступања по представци. Ставом 3. предвиђено је да када у поступку по представци посумња да је учињено кривично дело за које се гоњење предузима по службеној дужности, Агенција *без одлагања* шаље представку и прикупљену документацију надлежном јавном тужилаштву. С обзиром на то да је формулација *без одлагања* недовољно прецизна и подложна различитим тумачењима, препорука је да се у овој одредби одреди рок у којем Агенција шаље представку и прикупљену документацију надлежном јавном тужилаштву.

Члан 104.

Овај члан тиче се поступања Агенције по службеној дужности. Конкретно, предвиђено је да Агенција *може* по службеној дужности покренути поступак у коме се испитује постојање корупције у органу јавне власти ако располаже сазнањима која изазивају сумњу у корупцију. У овој одредби није прецизно одређено да ће Агенција у свим случајевима, уколико располаже сазнањима која изазивају сумњу у корупцију, покренути поступак у којем се испитује постојање корупције у органу јавне власти. У циљу отклањања овог недостатка, потребно је, уместо коришћења речи *може*, јасно предвидети да Агенција по службеној дужности покреће поступак у коме се испитује постојање корупције у органу јавне власти, ако располаже сазнањима која изазивају сумњу у корупцију.

Одредбе о спречавању корупције

Члан 107.

Овим чланом одређени су обавезни елементи плана интегритета. Поред осталог, наведено је да план интегритета обавезно садржи области и процесе који су нарочито *ризични за настанак корупције* и процену *озбиљности ризика од корупције у њима*.

Пре свега, указујемо на то да се у овој одредби користи термин *озбиљност* ризика од корупције, иако је много прикладнији и прихваћенији термин *интензитет* ризика од корупције. С друге стране, план интегритета ограничава се на области и процесе који су нарочито ризични за настанак корупције, као и на процену интензитета ризика корупције, док су изостављене друге неправилности, до којих може доћи у раду органа јавне власти. С тим у вези, важно је напоменути да је појам интегритета дефинисан у Нацрту закона тако да његов циљ представља не само *избегавање корупције*, већ и побољшање рада. Додатно, план интегритета је дефинисан као документ који представља резултат процене сопственог интегритета органа јавне власти, чији је циљ побољшање интегритета у односу на процењено стање. Имајући у виду све наведено, препорука је да се ова одредба измени тако што ће се предвидети да план интегритета обавезно садржи области и процесе који су нарочито ризични за настанак корупције и других неправилности које могу утицати да се јавна овлашћења обављају супротно сврси због којих су

установљена, као и процену интензитета ризика корупције и тих неправилности у њима. Напомињемо да је идентичну измену потребно извршити и у члану 112. став 2. Нацрта закона, који се односи на доношење плана интегритета других организација и правних лица.

Члан 108.

Овим чланом одређени су елементи које мора да садржи извештај о спровођењу плана интегритета. Прецизније, прописано је да извештај садржи податке о томе да ли су мере из плана интегритета спроведене у року, или после истека рока *и да ли су делимично спроведене* или нису спроведене, као и разлоге због којих нису спроведене. Мишљења смо да је речи *и да ли су делимично спроведене* потребно брисати, како би извештај садржао податке о томе које су мере из плана интегритета спроведене; које мере нису спроведене, као и разлоге због којих није дошло до њиховог спровођења.

Члан 109.

Овај члан тиче се обавезе доношења и спровођења плана интегритета. Према ставу 1, план интегритета доносе и спроводе органи Републике Србије, аутономне покрајине, јединице локалне самоуправе, градске општине, организације којима је поверено вршење јавних овлашћења, установе и јавна предузећа и друга правна лица чији је оснивач или члан Република Србија, аутономна покрајина, јединица локалне самоуправе или градска општина.

Међу овако одређеним обвезницима планова интегритета налазе се и органи јавне власти који имају мање од 10 запослених. Досадашње искуство Агенције у овој области показало је да код оваквих органа јавне власти није сврсисходно приступати изради плана интегритета, с обзиром на то да тешкоће настају већ приликом покушаја образовања радне групе за његову израду. Имајући у виду наведено, препорука је да се круг обвезника планова интегритета у овој одредби ограничи на органе јавне власти који имају више од 10 запослених.

У ставу 3. очигледном техничком грешком наведено је да Упутство за израду и спровођење планова интегритета које доноси Агенција, поред осталог, садржи и *надзор над доношењем и спровођењем плана интегритета*, па је препорука да се ова формулација замени речима *начин на који Агенција надзире доношење и спровођење планова интегритета*.

Члан 114.

Овај члан односи се на *препоруке о спровођењу стратешких докумената у области борбе против корупције*. С обзиром на то да би препоруке требало да буду део мишљења о спровођењу стратешких докумената у области борбе против корупције, предлог је да се у називу овог члана реч *препоруке* замени речју *мишљење*. Важно је напоменути да би интенција предложеног решења, које је предвиђено стратешким документима у области борбе против корупције, требало да буде увођење основа за преиспитивање одговорности за неизвршење обавеза из тих докумената. Наиме, у ситуацијама када Агенција приликом припреме извештаја о спровођењу стратешких докумената има недоумице у погледу оцене испуњености појединих обавеза одговорног субјекта, она организује расправу (састанак) уз присуство јавности, како би те недоумице разјаснила. Дакле, циљ састанка није *покушај усаглашавања ставова* Агенције и одговорног субјекта, како је то наведено у овом члану Нацрта закона, већ да Агенција разјасни недоумице у погледу испуњености појединих обавеза одговорног субјекта. Након састанка, Агенција може дати том одговорном субјекту мишљење које садржи препоруке за отклањање пропуста у извештавању, односно за измену мера, активности, или других елемената стратешких

докумената у области борбе против корупције. Полазећи од свега наведеног, у циљу усаглашавања са мерама предвиђеним стратешким документима у борби против корупције, предлажемо да овај члан гласи:

“Ако постоје спорна питања у вези са тим како одговорни субјект спроводи мере и активности из стратешких докумената у области борбе против корупције, или у вези са његовим извештавањем о спровођењу тих мера и активности, Агенција организује састанак са представницима одговорног субјекта, на којем је дозвољено присуство јавности, како би на њему разрешила та питања. Одговорни субјект је дужан да се одазове позиву на састанак.

Уколико постоји потреба за формулисањем препорука за отклањање уочених пропуста, Агенција након одржаног састанка даје одговорном субјекту мишљење, које садржи препоруке за отклањање уочених пропуста.

Мишљење се доставља и органу јавне власти који је изабрао, поставио или именовано руководиоца одговорног субјекта, а објављује се и на интернет презентацији Агенције.

Одговорни субјект дужан је да, у року од 60 дана од дана пријема мишљења са препорукама, обавести Агенцију и јавност о томе шта је предузео да би отклонио уочене пропусте.”

Члан 119.

Овај члан тиче се анализе ризика од корупције у раду органа јавне власти и истраживања о стању корупције. Поред осталог, предвиђено је да Агенција анализира ризике од корупције у раду органа јавне власти и сачињава *препоруке* за отклањање ризика, на сопствену иницијативу или на захтев органа јавне власти. Након тога, Агенција упућује *препоруке* органу јавне власти на које се односе и органу јавне власти који надзире његов рад. Имајући у виду да препоруке за отклањање ризика треба да буду саставни део извештаја који припрема Агенција, препорука је да се у ставу 1. и ставу 2. реч *препоруке* замени речима *извештај са препорукама*. Додатно, у циљу усаглашавања са чланом 37. Нацрта закона, мишљења смо да је у ставу 2. потребно додати да се поменути извештаји достављају и Народној скупштини.

Одредбе о евиденцијама

У глави Нацрта закона која се односи на евиденције потребно је додати члан којим се предвиђа да ради остваривања циља овог закона Агенција остварује непосредан приступ подацима из регистра који води Управа за трезор, подацима из регистара који води Агенција за привредне регистре и подацима из других евиденција које се воде код других органа јавне власти, у складу са посебним законима. Подаци који се на овај начин обрађују користе се за вршење надлежности Агенције одређених овим законом, као и за статистичко-аналитичка истраживања.

Ова новина допринела би повећању ефикасности Агенције приликом обављања послова из своје надлежности. Додатно, предложено решење и обједињавање података из различитих извора допринело би стварању могућности да се ажурније прате трансакције органа јавне власти – свих директних и индиректних буџетских корисника. Наиме, тренутно трошење јавних средстава није довољно транспарентно, што негативно утиче на успостављање одговарајућег степена одговорности органа јавне власти.

Члан 122.

У овом члану наведене су евиденције које Агенција води. Поред осталог, према ставу 1. тачка 3. и тачка 4, Агенција води евиденцију правних лица у којима јавни функционер или члан породице има удео или акције преко 20%, као и евиденцију поступака јавних набавки, приватизације или другог поступка у коме учествује правно лице у коме јавни функционер или члан породице има удео или акције преко 20%, а чији је исход закључивање уговора са органом јавне власти корисником буџета или другим правним лицем у коме је више од 20% капитала у својини Републике Србије, аутономне покрајине, јединице локалне самоуправе и градске општине. С обзиром на то да се овде не ради о две различите, већ о јединственој евиденцији, препорука је да се тачке 3. и 4. у ставу 1. обједине.

Казнене одредбе

Члан 124.

Овим чланом уређене су правне последице осуде за кривично дело *Неподношење Извештаја или давање лажних података о имовини и приходима*. Напомињемо да је по нашој оцени, поред прописаних правних последица осуде, потребно у новом члану предвидети као посебну меру, која би се изрицала уз првостепену осуђујућу пресуду на казну затвора за ово кривично дело, удаљавање са јавне функције до правноснажности пресуде. Овакво решење би могло да има значајне превентивне ефекте у погледу односа јавних функционера према обавезама из Нацрта закона везаним за подношење Извештаја и достављања података о имовини и приходима.

Члан 129.

Овим чланом прописани су прекршаји за које ће се јавни функционер казнити новчаном казном од 100.000 динара до 150.000 динара. Указујемо на то да је после тачке 1. потребно додати тачку којом се прописује да ће се наведеном новчаном казном казнити и јавни функционер који поступи супротно члану 40. став 1. Нацрта закона, тј. који не обавести писмено Агенцију у прописаном року о томе да је уочио постојање сукоба интереса или могућност да до њега дође, те настави да ради у ствари у којој постоји могући сукоб интереса. Важно је напоменути да је у досадашњој пракси Агенција веома често због повреде ове обавезе изрицала мере препоруке за разрешење с јавне функције.

Додатно, у овом члану потребно је додати и тачку којом се прописује да ће се наведеном новчаном казном казнити и јавни функционер који супротно члану 49. став 4. Нацрта закона даје упутства, или налоге лицу на која је пренео управљачка права, или на било који други начин утиче на вршење права и обавеза у привредном друштву.

Члан 132.

Овим чланом предвиђени су прекршаји за које ће се одговорно лице у органу јавне власти казнити новчаном казном од 100.000 динара до 150.000 динара. У тачки 4, која се односи на ситуацију када одговорно лице не обавести Агенцију о избору, постављењу или именовану јавног функционера, или о престанку јавне функције, потребно је поред члана 69. став 1. додати и став 2. тог члана. Наиме, док је чланом 69. став 1. предвиђено да орган јавне власти који је изабрао, поставио или именовао јавног функционера обавештава Агенцију о томе, као и о престанку јавне функције, према ставу 2, обавештење о избору непосредно од грађана Агенцији подноси орган у који је јавни функционер изабран. С обзиром на то да нема никаквог оправданог разлога да одговорна лица у органима јавне власти у којима су јавни функционери изабрани непосредно од грађана буду изузета од прекршајне одговорности за ову повреду Нацрта закона, препорука је да се у тачки 4, након речи *члан 69. став 1.* додају речи и *став 2.*

Након члана 135, који је у тренутној верзији Нацрта закона последњи у глави *Казнене одредбе*, неопходно је додати нови члан којим би био одређен дужи рок застарелости за покретање и вођење прекршајног поступка за прекршаје одређене овим законом, и то рок од пет година од дана када је прекршај учињен. Усвајање овог решења представљало би значајан корак у усаглашавању са међународним стандардима који произлазе из члана 29. Конвенције Уједињених нација против корупције. Додатно, такво решење било би у складу и са Законом о прекршајима, који у члану 84. став 5. и став 6. предвиђа да се за прекршаје из области спречавања корупције може законом прописати дужи рок застарелости, који не може бити дужи од пет година.

Прелазне одредбе

Члан 137.

Овим чланом уређено је питање поступака по захтевима за давање сагласности за истовремено обављање две или више јавних функција. Напомињемо да је у овом члану неопходно додати одредбу којом ће бити прописано да је јавни функционер коме је одлуком директора, која је постала коначна до дана ступања на снагу овог закона, дата сагласност за истовремено обављање две или више јавних функција дужан да се у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона определи коју ће јавну функцију наставити да врши и да о томе обавести Агенцију.

На овај начин се јавним функционерима који су стекли одређена права на основу ранијег закона оставља разуман рок у коме имају обавезу да се определе коју ће јавну функцију наставити да обављају и да на тај начин усагласе свој статус са новим правилима. Овакво решење је оправдано, с једне стране, начелом правне сигурности, а с друге стране и начелом правне једнакости, чиме би се избегла ситуација да јавни функционери који ступе на јавну функцију након почетка примене новог закона буду у неповољнијем положају од оних који су тај статус стекли по још увек важећем закону. Имајући све ово у виду, сматрамо да је овакво решење у потпуности у складу са прокламованим циљевима Нацрта закона, као што су заштита јавног интереса и јачање интегритета и одговорности органа јавне власти и јавних функционера.

III Закључак

Иако Нацрт закона садржи низ значајних и корисних новина, постоје одређена решења чији су потенцијални ефекти супротни прокламованим циљевима. Ово се, пре свега, односи на решења која се тичу положаја државних службеника запослених у Агенцији, забране кумулације јавних функција и поступања органа јавне власти по препорукама за разрешење.

Поред тога, Нацртом закона неопходно је предвидети дужи рок застарелости за покретање и вођење прекршајног поступка за прекршаје одређене овим законом, као и дужност јавног функционера коме је дата сагласност за истовремено обављање две или више јавних функција да се у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона определи коју ће јавну функцију наставити да врши и да о томе обавести Агенцију.

Поједине одредбе Нацрта закона садрже ризике од корупције који се тичу, пре свега, употребе непрецизних формулација, давања широких дискреционих овлашћења и непостојање рокова. Поред тога, Нацртом закона није у свим потребним случајевима предвиђена прекршајна одговорност.

Отклањање свих уочених недостатака и ризика од корупције приликом припреме коначне

верзије закона допринело би стварању одговарајућег правног оквира и побољшању ефикасности рада и јачању независности Агенције.

Обука у области борбе против корупције и јачања интегритета

Члан 121.

Агенција доноси и објављује програм обуке у области борбе против корупције и јачања интегритета за запослене у органима јавне власти.

Циљ спровођења обуке је јачање етике и интегритета запослених у органима јавне власти.

Агенција доноси и објављује упутство за обуку које садржи и рокове за њено спровођење и начин и поступак провере стручне оспособљености лица која ће спроводити обуку.

Агенција може да спроводи обуке запослених у органима јавне власти, субјектима из приватног сектора и организацијама цивилног друштва, у складу са годишњим планом обуке.

Члан 122.

Агенција утврђује садржај обуке која се спроводи на даљину и објављује га на својој интернет презентацији.

Агенција води евиденцију лица која похађају обуку која се спроводи на даљину.

Ближу садржину и образац евиденције прописује Агенција.

Одговорност за спровођење обуке

Члан 123.

Органи јавне власти дужни су да омогуће спровођење обуке запослених и руководиоца путем обуке која се спроводи на даљину, односно обуке коју ће вршити лица којима је издата лиценца, у складу са програмом обуке и упутством за обуку, за шта је одговоран руководиоца органа јавне власти.

Запослени у органима јавне власти дужни су да похађају обуку, у складу са упутством за обуку.

Уколико запослени у органима јавне власти не похађају обуку која им је омогућена у складу са ставом 1. овог члана, сматраће се да су учинили повреду радне дужности, према законима који уређују њихова права и дужности.

Агенција прати спровођење обуке у органима јавне власти који су дужни да је, на њен захтев, писмено извести о спровођењу обуке у року од 15 дана од дана пријема захтева.

Провера стручне оспособљености и издавање лиценци

Члан 124.

Провера стручне оспособљености лица која ће спроводити обуку у области борбе против корупције и јачања интегритета за запослене у органима јавне власти врши се теоријским и практичним тестирањем.

Лиценцу за спровођење обуке у области борбе против корупције и јачања интегритета за запослене у органима јавне власти може да добије физичко лице које испуњава следеће услове: стечено високо образовање на основним академским студијама у обиму од најмање 240 ЕСПБ бодова, мастер академским студијама, специјалистичким академским студијама, специјалистичким струковним студијама, односно на основним студијама у трајању од најмање четири године или специјалистичким студијама на факултету и најмање пет година радног искуства у струци; да није осуђивано за кривично дело за које се гони по службеној дужности и да му није раније престајао радни однос у државним органима због теже повреде радне дужности из радног односа, односно да му није отказан уговор о раду јер је својом кривицом учинио повреду радне обавезе.

Директор Агенције решењем издаје лиценцу лицима која су положила тестове провере стручне оспособљености.

Комисија за проверу стручне оспособљености

Члан 125.

Проверу стручне оспособљености лица која ће спроводити обуку у области борбе против корупције и јачања интегритета за запослене у органима јавне власти врши комисија за проверу стручне оспособљености коју именује директор Агенције.

Комисија за проверу стручне оспособљености има три члана, и то: једног стручњака за питања етике, кога предлаже филозофски факултет, смер Филозофија; једног стручњака за кодекс понашања, кога предлаже тело задужено за праћење кодекса понашања запослених у органима државне управе и једног стручњака за извођење обука, кога предлаже Агенција за борбу против корупције.

Члан Комисије за проверу стручне оспособљености именује се на три године, а сваки члан Комисије има свог заменика.

Исто лице може да буде именовано за члана Комисије за проверу стручне оспособљености највише два пута.

Члана Комисије за проверу стручне оспособљености који је стручњак за питања етике предлажу сукцесивно, на сваке три године, следећим редоследом: Филозофски факултет у Београду, Филозофски факултет у Новом Саду и Филозофски факултет у Нишу.

Чланови Комисије за проверу стручне оспособљености имају право на накнаду за рад, чију висину одређује директор Агенције.

На именовање и статус заменика чланова Комисије за проверу стручне оспособљености примењују се иста правила као и за чланове ове комисије.

Престанак дужности у Комисији за проверу стручне оспособљености

Члан 126.

Дужност члана Комисије за проверу стручне оспособљености престаје кад протекне време на које је именован, ако поднесе писмену оставку, навршењем радног века или разрешењем.

Члан Комисије за проверу стручне оспособљености разрешава се ако обавља послове супротно одредбама овог закона, или ако је осуђен за кривично дело за које се гони по службеној дужности.

Члан Комисије за проверу стручне оспособљености који је именован међу државним службеницима разрешава се и ако престане да буде државни службеник, или му коначним решењем буде изречена дисциплинска казна.

Против решења о разрешењу жалба није допуштена, али може да се покрене управни спор.

Одузимање лиценце

Члан 127.

Директор Агенције решењем одузима лиценцу лицу које:

- 1) престане да испуњава услове из члана 124. став 2. овог члана;
- 2) обавља послове лица за спровођење обуке у области борбе против корупције и јачања интегритета за запослене у органима јавне власти супротно одредбама овог закона, односно не испуњава своје обавезе предвиђене овим законом.

Члан 128.

Против решења из члана 124. и члана 127. овог закона није дозвољена жалба, али се може покренути управни спор.

Обавезе лица која спроводе обуку и вођење евиденције

Члан 129.

Лица која спроводе обуку у области борбе против корупције и јачања интегритета за запослене у органима јавне власти дужни су да квартално и писмено извештавају Агенцију о спровођењу обука, у року од 15 дана од дана истека квартала.

Агенција води евиденцију лица која поседују лиценцу за спровођење обуке у области борбе против корупције и јачања интегритета за запослене у органима јавне власти.

Ближу садржину и образац евиденције прописује Агенција.

Подаци из евиденције лица која поседују лиценцу за спровођење обуке у области борбе против корупције и јачања интегритета за запослене у органима јавне власти су јавни.

Образложење

Националном стратегијом за борбу против корупције у Републици Србији за период од 2013. до 2018. године и пратећим Акционим планом предвиђена је, поред осталог, измена Закона о Агенцији за борбу против корупције у делу који се односи на увођење обавезе похађања обуке о етици и интегритету за све запослене у јавном сектору, укључујући и функционере. С обзиром на то да ова циљна група броји више од пола милиона запослених, а да Агенција располаже ограниченим кадровским капацитетима, требало је осмислити најефикаснији начин који ће омогућити доступност обуке свим запосленима у јавном сектору.

Како би остварила овај циљ, предложено је да Агенција врши обуку у органима јавне власти на два начина: путем обуке на даљину (*online* обуке) и обуке коју ће изводити лица којима је издата лиценца. Обука на даљину омогућава да на ефикасан и економичан начин садржај обуке буде доступан циљној групи у сваком тренутку. С друге стране, лиценцирање лица која ће изводити обуку, а које ће вршити стручна комисија на основу теоријског и практичног тестирања, обезбеђује гаранције квалитета будућег извођења обуке. Предложено решење, које подразумева лиценцирање лица која ће изводити обуку, формулисано је по узору на већ постојеће законске моделе који су се показали као реално изводљиви и ефикасни. Важно је напоменути да одговорност за похађање обуке носе и руководиоци органа јавне власти, који је дужан да омогући услове за њено извођење, али и сваки запослени понаособ, те су у складу с тим предвиђене и одговарајуће санкције.

Сви детаљи везани за спровођење оба начина обуке запослених у органима јавне власти биће детаљно уређени упутством.

Прекршајни налог

Члан 125.

За прекршаје којима је овим законом предвиђена новчана казна у фиксном износу, издаје се прекршајни налог.

Овлашћено лице у Агенцији издаје јавном функционеру, органу јавне власти, другом правном лицу, предузетнику или одговорном лицу у органу јавне власти или другом правном лицу прекршајни налог за плаћање новчане казне.

На услове и начин издавања, садржину и достављање прекршајног налога примењује се закон којим се уређују прекршаји.

Прекршаји

Члан 126.

Новчаном казном у фиксном износу од 50.000 динара казниће се за прекршај јавни функционер ако:

- 1) пренесе своја управљачка права у привредном друштву на правно или физичко лице које није повезано лице до 120 дана после истека рока предвиђеног у члану 49. став 1;
- 2) Агенцији достави податке о лицу на које је пренео управљачка права и доказе о том преносу до 120 дана после истека рока предвиђеног у члану 49. став 2;
- 3) одреди пословођу, у складу са законом којим се уређује правни положај предузетника, до 120 дана после истека рока предвиђеног у члану 51.
- 4) преда поклон органу у коме је на јавној функцији до 120 дана после истека рока предвиђеног у члану 60. став 4.;
- 5) писмено обавести орган јавне власти у коме је на јавној функцији и Агенцију о догађају из члана 63. став 1. до 120 дана после истека рока предвиђеног у члану 63. став 2.;
- 6) о примљеном поклону писмено обавести орган јавне власти у коме је на јавној функцији до 120 дана после истека рока предвиђеног у члану 64. став 1.;
- 7) поднесе Извештај или обавештење Агенцији до 120 дана после истека рока предвиђеног у члану 70. ст. 1. и 2. и члану 71. ст. 1. и 3.

Новчаном казном из става 1. овог члана казниће се за прекршај лице коме је престала јавна функција, ако поднесе извештај Агенцији до 120 дана после истека рока предвиђеног у члану 70. став 3. и члану 71. став 4.

Члан 127.

Новчаном казном у фиксном износу од 300.000 динара казниће се за прекршај орган јавне власти ако:

- 1) достави све податке и документе који су Агенцији потребни за вршење њене надлежности до 120 дана после истека рока предвиђеног у члану 34. став 1.;
- 2) преда извод или копију из службене евиденције и документације до 120 дана после истека рока предвиђеног у члану 35. став 2.;
- 3) преда копију евиденције поклона за претходну календарску годину до 120 дана после истека рока предвиђеног у члану 66. став 1.
- 4) обавести Агенцију о избору, постављењу или именовању јавног функционера или о престанку јавне функције до 120 дана после истека рока предвиђеног у члану 69. став

1. и став 2;

За прекршај из става 1. овог члана новчаном казном у фиксном износу од 50.000 динара казниће се одговорно лице у органу јавне власти.

Новчаном казном из става 1. овог члана казниће се за прекршај из става 1. тачка 1. и тачка 2. овог члана и друго правно лице.

За прекршај из става 1. тачка 1. и 2. овог члана казниће се новчаном казном у фиксном износу од 50.000 динара и одговорно лице у другом правном лицу.

За прекршај из става 1. тачка 1. и 2. овог члана казниће се новчаном казном у фиксном износу од 150.000 динара и предузетник.

Новчаном казном из става 1. овог члана казниће се за прекршај правно лице у коме јавни функционер или члан породице има удео или акције преко 20% ако обавести Агенцију о учешћу у поступку јавне набавке, односно другом поступку до 120 дана после истека рока предвиђеног у члану 52. став 1.

Новчаном казном у фиксном износу од 50.000 динара казниће се за прекршај одговорно лице у правном лицу у коме јавни функционер или члан породице има удео или акције преко 20% које обавести Агенцију о учешћу у поступку јавне набавке, односно другом поступку до 120 дана након истека рока предвиђеног у члану 52. став 1.

Члан 128.

Новчаном казном у фиксном износу од 100.000 динара казниће се за прекршај орган јавне власти ако:

1) не достави план интегритета и одлуку о његовом усвајању, у року прописаном Упутством за израду и спровођење планова интегритета (члан 110. став 1.);

2) не достави извештај о спровођењу плана интегритета, у року прописаном Упутством за израду и спровођење планова интегритета (члан 110. став 1.);

3) не достави извештај о спровођењу стратешких докумената у области борбе против корупције, у предвиђеном року (члан 113. став 1.);

3) не обавести Агенцију о томе шта је предузео да би отклонио уочене пропусте у предвиђеном року (члан 114. став 4.);

4) не обавести Агенцију о томе шта је предузео ради отклањања ризика од корупције у предвиђеном року (члан 119. став 3.);

5) писмено не извести Агенцију, на захтев Агенције, о спровођењу обука, у предвиђеном року (члан 121. став 4.).

За прекршај из става 1. овог члана новчаном казном у фиксном износу од 50.000 динара казниће се одговорно лице у органу јавне власти.

Члан 129.

Новчаном казном од 100.000 динара до 150.000 динара казниће се за прекршај јавни функционер:

1) ако поступи супротно одредбама члана 38.;

2) ако поступи супротно одредби члана 40. став 1;

3) ако обавља други посао, а између јавне функције и другог посла постоји однос зависности или други однос који угрожава или би могао да угрози непристрасност јавног функционера или углед јавне функције, или ако обавља други одређени посао иако је законом или другим прописом забрањено да јавни функционер обавља тај посао (члан 44. став 1.);

4) саветује правна и физичка лица у вези с јавном функцијом на којој се налази (члан 45.);

5) ако је заступник или члан органа правног лица у приватној својини или врши управљачка права у њему (члан 46.);

6) ако је члан органа удружења, а између јавне функције и чланства у органу удружења постоји однос зависности или други однос који угрожава или би могао да угрози непристрасност јавног функционера или углед јавне функције или је члан органа одређеног удружења иако је законом или другим прописом забрањено да јавни функционер буде члан органа тог удружења (члан 47.);

7) ако је супротно закону члан или обавља функцију у политичком субјекту или ако користи јавну функцију и јавне ресурсе у корист или на штету промоције политичког субјекта, или ако учествује у активностима политичког субјекта у својству јавног функционера или ако недвосмислено не предочи саговорницима и јавности да ли износи став органа јавне власти у коме је јавни функционер или став политичког субјекта (члан 48. ст. 1, 2. и 4.);

8) ако не пренесе своја управљачка права у привредном друштву на правно или физичко лице које није повезано лице у року од 120 дана после истека рока предвиђеног у члану 49. став 1;

9) ако Агенцији не достави податке о лицу на које је пренео управљачка права и доказе о том преносу у року од 120 дана после истека рока предвиђеног у члану 49. став 2;

10) ако супротно закону даје упутства или налоге лицу на која је пренео управљачка права, или на било који други начин утиче на вршење права и обавеза у привредном друштву (члан 49. став 4.);

11) ако не одреди пословођу, према закону којим се уређује правни положај предузетника, у року од 120 дана по истеку рока предвиђеног у члану 51;

12) ако о недозвољеном утицају коме је изложен одмах писмено не обавести Агенцију (члан 53. став 1.);

13) ако је супротно закону на две или више јавних функција (члан 56. став 1.);

14) ако прими поклон супротно члану 59.;

15) Ако органу јавне власти у коме је на јавној функцији не преда пригодни или протоколарни поклон у року од 120 дана по истеку рока предвиђеног у члану 60. став 4.;

16) ако задржи у својини пригодни или протоколарни поклон чија вредност прелази износ 10% просечне месечне зараде без пореза и доприноса у Републици Србији или пригодне или протоколарне поклоне чија укупна вредност у току календарске године прелази износ једне просечне месечне зараде без пореза и доприноса у Републици Србији (члан 61. став 1.);

17) ако писмено не обавести орган јавне власти у коме је на јавној функцији и Агенцији о догађају из члана 63. став 1. у року од 120 дана по истеку рока предвиђеног у члану 63. став 2.;

18) ако писмено не обавести орган јавне власти у коме је на јавној функцији о примљеном поклону у року од 120 дана по истеку рока предвиђеног у члану 64. став 1.;

19) ако не поднесе Агенцији Извештај или обавештење у року од 120 дана по истеку рока предвиђеног у члану 70. ст. 1. и 2. и члану 71. ст. 1. и 3.

20) ако не испуни обавезу враћања имовинске користи, у предвиђеном року (члан 94. став 1.).

Новчаном казном из става 1. овог члана казниће се за прекршај јавни функционер који подноси Извештај на захтев Агенције, ако Агенцији не поднесе Извештај у року који је она одредила (члан 72. став 3.).

Новчаном казном из става 1. овог члана казниће се за прекршај лице коме је престала јавна функција:

- 1) ако поступи супротно одредбама члана 55.;
- 2) ако не поднесе извештај Агенцији у року од 120 дана по истеку рока предвиђеног у члану 70. став 3. и члану 71. став 4.
- 3) ако не испуни обавезу враћања имовинске користи, у предвиђеном року (члан 94. став 1.).

Члан 130.

Новчаном казном од 500.000 динара до 2.000.000 динара казниће се за прекршај орган јавне власти:

- 1) ако не достави све податке и документе који су Агенцији потребни за вршење њене надлежности у року од 120 дана по истеку рока предвиђеног у члану 34. став 1.;
- 2) ако супротно закону Агенцији не омогући непосредан и неометан приступ службеној евиденцији и документацији (члан 35. став 1.);
- 3) ако не преда извод или копију из службене евиденције и документације у року од 120 дана по истеку рока предвиђеног у члану 35. став 2.;
- 4) ако не преда копију евиденције поклона за претходну календарску годину у року од 120 дана по истеку рока предвиђеног у члану 66. став 1.;
- 5) ако не обавести Агенцију о избору, постављењу или именовању јавног функционера или о престанку јавне функције у року од 120 дана по истеку рока предвиђеног у члану 69. став 1. и став 2.;
- 6) ако не саопшти Агенцији како је поступио по препоруци, у предвиђеном року (члан 92. став 2.).

Новчаном казном из става 1. овог члана казниће се за прекршај из става 1. тачка 1, 2. и 3. овог члана и друго правно лице.

Новчаном казном из става 1. овог члана казниће се за прекршај правно лице у коме јавни функционер или члан породице има удео или акције преко 20% ако не обавести Агенцију о учешћу у поступку јавне набавке, односно другом поступку у року од 120 дана по истеку рока предвиђеног чланом 52. став 1.

За прекршај из става 1. овог члана новчаном казном од 100. 000 динара до 150.000 динара казниће се одговорно лице у органу јавне власти.

За прекршај из става 1. тачка 1, 2. и 3. овог члана казниће се новчаном казном од 100. 000 динара до 150.000 динара и одговорно лице у другом правном лицу.

За прекршај из става 1. тачка 1, 2. и 3. овог члана казниће се новчаном казном новчаном казном од 100. 000 динара до 150.000 динара и предузетник.

Новчаном казном у износу од 100.000 динара до 150.000 динара казниће се за прекршај одговорно лице у правном лицу у коме јавни функционер или члан породице има удео или акције преко 20% ако не обавести Агенцију о учешћу у поступку јавне набавке, односно другом поступку у року од 120 дана по истеку рока предвиђеног у члану 52. став 1.

Члан 131.

Новчаном казном од 200.000 динара до 500.000 динара казниће се за прекршај орган јавне власти ако не обавести Агенцију о томе шта је предузео (члан 53. став 4. и члан 98. став 2.);

Новчаном казном од 20.000 динара до 50.000 динара казниће се за прекршај одговорно лице у органу јавне власти који не обавести Агенцију о томе шта је предузео (члан 53. став 4. и члан 98. став 2).

Члан 132.

Новчаном казном од 20.000 динара до 50.000 динара казниће се за прекршај члан породице и физичко лице које је повезано лице, али није и члан породице:

1) ако прими поклон супротно члану 59.;

2) ако не достави на начин који одреди Агенција и у предвиђеном року податке о својој имовини и приходима (члан 80. став 3.).

За прекршај из става 1. тачке 2. овог члана казниће се новчаном казном од 100.000 динара до 150.000 динара одговорно лице у правном лицу које је повезано лице.

За прекршај из става 1. тачке 2. овог члана казниће се новчаном казном од 500.000 динара до 2.000.000 динара правно лице које је повезано лице.

Члан 133.

Новчаном казном од 1.000.000 динара до 2.000.000 динара казниће се за прекршај банка и друга финансијска институција ако, на захтев Агенције и у предвиђеном року, не достави све тражене податке (члан 79. став 1.).

За прекршај из става 1. овог члана казниће се новчаном казном од 100.000 динара до 150.000 динара одговорно лице у банци и другој финансијској институцији.

Члан 134.

Прекршајни поступак за прекршаје прописане овим законом не може се покренути ако протекне пет година од дана када је прекршај учињен.